

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. XIX. De libro Juliani quem inscripsit: & de Daphne suburbano
Antiochiae; ejusq[ue] descriptio: & de translatione reliquiarum Babylae
Episcopi & Martyris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

tiones composita, & numero & præstantia æquales iis qui apud Græcos in eogenere celebres existere, seu genium, seu dictionem, seu formam, seu dispositionem operis spectes. Adeo ut nisi homines antiquitatem venerari solerent, & ea maxime diligere quibus assueverunt; Apollinatis libros aequæ ac veterum illorum laudaturi essent ac discituri: eoque magis ingenium hominiis admiraturi; quod veterum quidem singuli in uno tantum genere doctrinæ versati sunt: hic vero omnia complexus, vim ac præstantiam uniuscujusque, ubi usus id postularet, expressit. Nec ignobilis est ejusdem liber, quem adversus Imperatorem, & Gentilium Philosophos compofuit, qui de veritate inscribitur. In quo etiam absque ullo testimonio sacrorum librorum, ostendit illos vano errore deceptos, secus quam decet de Deo sentire. Etenim Imperator nostra irridens, ad illusterrimos Episcopos hujusmodi Epistolam scriperat. Legi: intellexi: damnavi. Quibus illi ita rescripta dicuntur. Legisti quidem, sed non intellexisti. Nam si intellexisses, nunquam condemnassis. Non desunt tamen qui Basilio Ecclesiæ Cappadocum Episcopo C hanc Epistolam tribuant: neque id à vero abhorret. Verum sive ab hoc, sive ab alio quopiam scripta est, scriptorem ejus mirari profecto debemus, tum ob magnitudinem animi, tum ob erudititionem.

CAP. XIX.

*De libro Juliani quem missorium inscripsit:
& de Daphne suburbano Antiochie; ejusq;
descriptio: & de translatione reliquiarum
Babylone Episcopi & Martyris.*

D

CÆTERUM Imperator cum bello Persis inferre cuperet, Antiochiam Syriæ venit. Ibi cum populus vociferatus esset, maximam quidem copiam esse frugum, sed eas cariū vendi: Imperator liberalitate sua plebem, ut opinor, demererit studens, res in foro venales vi liore quam par erat pretio distrahi jussit. Cumque mercatores fuga se subduxissent, res quidem ad victum necessariae deficere cœperunt. Antiocheni vero graviter id ferentes, Imperatorem probriis affecerunt, & in barbam ejus, eo quod promissior esset, cavillati sunt:

KED. 18.

Priù πλάγια τε ἐνταχθεῖ μετοπωτεῖ οὐ θεῖ τὸν ἀρτιοχίαν σόμην: Εἰσφροντιστέ οὐ θεῖ τὸ μετοπωτεῖ τὸν λεπτόν βασιλία τὸν προμηθεῖς οὐ παιδεύσεως τὸν γράψαντα.

tau. ②.

D

O Δε βασιλεὺς πέρσαις Πηστρατεῖ απαρδίζων, ἦκει εἰς αὐλόχειρι σύρων ἐκβοήσαντο. Θεὶ τῷ τολμεῖ, οὐ τολμὰ μὴν ἐιτά Πηστρατεῖ, πολλὸς ὁ πλεῖστος νῶτος φιλοτιμίας, οἵμα, τὸ δι μον ἐπαγόμενον. Πηστρατεῖ εὖτις μαλτα ἐπ' ἀγορῆς ἀναπολεῖσθαι τοις οὖτεν ἐξεντοῦσιν. οὐ πολυγόνην δὲ τῷ καπτίλῳ, τὸ μὲν Πηστρατεῖ ἐπέλαπτον αὐλοχεῖς οὐ διετέτο ποιέμδροι, τὸν βασιλέα υἱον, οὐ εἰς τὸν πώλωνα αὐτὸς οὐ βαθὺς εἴπεσκεν,

καὶ εἰς τὸ νόμισμα, ὅπις τάρχει εἰκόνα· τὸν γὰρ κόσμον Ἐπίσης τῷ ιωτῶν ταύτην οὐταντὸν πηγεμόνος ἀναλεγεῖσθαι ἐπειδὴν οὐδὲ, τὰ περιτά ὄργανα τοῖς, ἡπειροῖς αὐτοῖς κακῶς ποιήσειν· καὶ εἰς ταρσοὺς μελοπίσαται ταρσοσκυδάζετο· ταρσοφύλιον ἐτελέσθαι μεταβαλόμενον, λόγοις μόνοις τῶν ὑπεριών πηγεμόνος καλλιτον καὶ μᾶλα αἰσθεῖν λόγον, ὃν μητρόγνωνα ἐπέγειρε, καὶ αἴλιοχέων διεξελθάν· χεισιανοῖς ἔντασθα ὁμοίως ἐχεῖτο, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν περιτελεῖν ἐπειδῆσεν· οἷα γάν τότε σωτέριν τοῖς τῶν θηλεών βασιλεῖαν μάρτυρα, καὶ τῷ εὐδάφῳ τανδόν τὸν διπλῶν, αἵξιον ἀφηγήσαται αρχοματιδεῖς ἐντελεῖν δάφνην τὸν Ἐπίσημον τῆς αἰλιοχείας περιέσιον, κομιᾶ μὲν ἀλσεῖ κυπαρισσων πολλῶν τωνίλλετο δὲ καὶ τοῖς ἀλλοις φυτοῖς ἀναμιξταῖς ταῖς κυπαρισσοῖς· τόσο δὲ τοῦ διερθρου, αἱμοιναδὸν τῷ μέρει ἐνδόν τοῦ πατοδιπάτη εἰδὼν αἰθῶν ή γῆ Φέρεις ὁρεφήν πεπλανέντα, ηπιὰ πανταχοῦ τὸν χωρὸν πείσαται, τῇ πυκνότητι τῶν κλάδων τὸν φύλλων μηδ συγχωρέσσα τὸν αἰκτῖνα τὴν ἑδάφει ἐμβαλλειν· οὐδέ τε καὶ λίαν περιεγένετο ἐστιν, αἴθοντα τὲ καὶ καλλεῖ οὐδατον καὶ ὠρῶν ἐνυχεριστία, καὶ τερρυνῶν αἴσιαν πνοσεῖς· συντασθα δὲ παῖδες ἐλληνικούτεροις, δάφνιοις τὸν λαδανὸν ποτειαὶ δικαδίας Φεύγονται διπλῶν τὸν πυρόν, εἰς ὁμάνυμον Φύλον αὐτὸν μεταβαλεῖ τὸν ἥ, μὴ ἐγένετο αἴταλλα γῆρατα τὸν παῖδας, σεφανωθῆναι τοῖς κλάδοις τῆς ἐρωμένης, καὶ δένδρον ἔσται μεταπλεύσαται, τὸν περιερθρόν τὰ μάλιστα πιπταστὸν χωρεῖν, εἰπε τὸ διπλὸν κεχαστόμενον αὐταῖς· τοιετοῦ δὲ τῷ περιερθρῷ τὴν δάφνην, Ἐπίσημεν τοῖς ἐπεικέστον, αἱρούντοντος ἐνομίζετο· η τε θέσεις καὶ Φύσις τὸ χωρεῖν περιερθράσκων οὐδὲν διπλοῖα, καὶ η τισθεστος τὸ μήθυμον ἐρωτική τις ίσα, μηκεῖς λαβομένην αἴθορμης διπλῶν απειλέσθω πάθον τοῖς διεθαρμένοις νέοις· οὐ τελείτων γὰρ περιερθρόν τὰ μεθυσόματα, καλεπτῶς ἔξεκαιοντο, καὶ αἰνέσθεν εἰς πελαστες περάξεις ἔχωρεν, τὸ Σαφρονεύδιαρμον, ἐτεσώφρονας καὶ ταυτὸν ὄραν

A nummos quoque irridentes, quibus imago tauri erat insculpta. Orbem enim illo imperante eversum esse, perinde ac tauros supinos, jocando dicebant. At Imperator initio quidem ira succensus, Antiochenis minatus est, scilicet illos male mulctaturum: Tarsumque migrare iam parabat. Sed animi astu repente mutato, verbis duntaxat contumeliam suam ultus est: elegantissimo & admodum faceto aduersus Antiochenos libro composito, quem μωνάρα inscripsit. Porro Christianos etiam in hac urbe solito more tractavit, & religionem Gentilium illic stabilire studuit. Ea vero que tunc temporis circa loculum Babylæ Martyris, & in templo Apollinis Daphnæi contigerunt, opera pretium fuerit commemorare. Narrationem autem hinc exordiat. Daphne nobile Antiochiae suburbanum, multarum quidem cupressorum nemore nitescit. Sed & aliis inter cupressos consitis arboribus variatur. Sub arboribus autem, pro temporum vicissitudine, fragrantissimos omnis generis flores tellus gignit. Porro lacunar potius quoddam, quam umbra, locum undique obtagit, præ frondium ac ramorum densitate, solis radios humum usque pertingere non sinens. Amoenus præterea ac jucundus est locus ob aquarum copiam ac pulchritudinem, & ob temperiem cœli, & propter auras molliter spirantes. Ibi fabulantur Græci Daphnem Ladonis fluvii filiam, ex Arcadia fugientem Apollinem amatorem, in arbore nominis sui conservans esse. Apollinem vero ne tum quidem perturbatione animi liberatum, ex ramis amate coronam sibi texuisse, eamque licet arborem brachis complexum fuisse. Et hunc locum præ ceteris quos amabat, presentia sua ac diuturno domicilio honorasse. Cum igitur hujusmodi esset suburbanum Daphne, pedem eō inferre vitis bonis turpe habebatur. Nam & situs ac natura loci ad voluptatem accommodata, & ipsius fabula argumentum amatorium, levi arrepta occasione, mortuum duplo graviorem accendebat corruptis adolescentibus. Hi enim fabulam illam ad excusationem flagitiū sui prætententes, multo magis inflammabantur, omnique licentia ad turpes actus prorumpentes, nec ipsi modeste agere poterat, nec modestos viros illic cernere

Kkkk

sustinebant. Nam qui absque amica diversaretur apud Daphnen, is stupidus & inurbanus, & tanquam scelus quodam ac piaculum fugiendum videbatur. Et alioqui locus hic Paganis venerabilis, magnoque in honore erat. Erat enim illuc Apollinis Daphnæi pulcherrimum simulachrum, & templum magnifice atque ambitiole constructum. Cujus templi conditor fuisse dicitur Seleucus, pater Antiochi illius, à quo Antiochia nomen accepit. Credebatur etiam ab illis qui ista colunt ac prædicant, aquam illuc divinatricem fluere ex fonte Castilio, qui idem nomen candemque efficaciam haberet, quam ille Delphicus. Denique & Hadriano adhuc privato imperium eo loco prænuntiatum esse jaçant. Nam cum folium lauri immersisset in fonte, futuri notitiam haufisse dicitur, quæ in fronde descripta esset. Cum autem postea ad imperium pervenisset, fontem obstruxisse fertur, ne aliis etiam liceret res futuras prænoscere. Verum has fabulas, ejusmodi rerum Studiofisi accusati exponendas relinquamus. Postquam vero Gallus frater Juliani, Caesar à Constantio nuncupatus, Antiochiæ sedem fixit: cum esset Christianus, eosque qui religionis causa martyrium pertulerant impense venefacatur, eum locum superstitione Gentilium, & intemperantium hominum flagitiis purgare constituit. Id autem se facile consecutorum arbitratus, si Ecclesiastum illic ex adverso templi Apollinis construxisset, loculum Babylæ Martyris, qui olim Ecclesiam Antiochenam summa cum laude rexerat, & gloriose martyrio occubuerat, Daphnen translulit. Ex eo tempore ajunt dæmonem more solito oracula reddere desisse. Et initio quidem credebatur ideo obmutuisse, quod victimis & cultu illo careret, quo prius observabatur. Verum ex iis que secuta sunt apparuit, Martyrem qui in proximo collocatus erat, obstitisse, quo minus responsa ederet. Etenim cum Julianus orbem Romanum solus administraret, quamvis libamenta & nidor, & hostiarum copia dæmoni abunde suppeteret, nihilominus conticuit. Tandemque responsa dato, causam prioris silentii ipse met prodidit. Nam cum Imperator de quibus ipsi vistum erat negotiis oraculum illuc consulere decrevisset, templum

ἀνεχόμενοι ὡς γῆ διατρέψει ἐπίλος ἑρμητικοῖς
δάφνης τετύγχανεν, οὐλίθιος τε κυακοῖς
ἰδόντεις ἡ ὁμοιεστὶ αἴγαγρον διποτεξπανος φύ-
λαισιν ἢ γάλως ἢ σεβάσμιον επίκηπον.
λαζ τοις ἐλλήνισταις ὁ χαῖρος ἐπίτηδες τούτου
ἢ γῆ ἀνθάδες δαφναις διπλῶν φύλων
λοκίμως ἔξεργασμένος ὃν λόγον οἰκοδομεῖ
σαυτούς τοὺς ἀνθίσκους τὸν ἀνθίσκον πόλεα, ἡ ἀνθί-
μον ἐστὶν ἡ ἀνθίσκων πόλις. Πέτιστον διπλῶν
τοῖς τὰς δέδειται περιβάλλεσθαι φασὶ γάρ τοι,
λοι δάφνης ἐμβάθυτα τὴν πηγὴν, δεσμο-
τὴν τὴν ἐλέμενων γάτων, εὐρεφοῖς ὅπερ
φύλλα δηλαδεῖσαν παρελθούσα ἢ εἴτε
πήγεμοντας καταχώσαται τὴν πηγὴν, ὅπερ
ἔξεναι καὶ δῆλοις περιμανθάνεντο μηδὲ
ἀλλαταστα μηδὲ οἱ τέτων μέλει, αὐτοῖς
μυθολογεῖσιν ἐπειδὴ γάλαξιον οἱ ιεροὶ^{τοι}
δάφνες καταστατασσόνται κανεῖσαν
ἐν ἀνθίσκαια διῆγε, χειστανος ἀν κακοῖς
μάλιστα περιβεύων σύνταξες δέργαν
μεμαρτυρούστας, ἔγνωκεν ἐλλοκῆς εἰς
δαμονίας ἢ οὐρεώς αἰκονίσαντας αὐτοτι,
τέτων ἐπικαθάραι τὸν χαῖρον παραστά-
ραδίας πετίσεσθε, εἰ εὐκήνετον εἰδαστικοῖς
λάρνακας τε βαεύλας διμάρτυρος οὐδὲ μα-
λακηπέως ἐπετεόπλιστε τὸν ἀνθίσκον
κλησίαν, ἢ ἐμαρτύρουσεν. Νέοντες γάρ τοι
μηχεπομαδῆσαι σωμάτως τὸ δαμονίον
καὶ τὰ μηδὲ πρώτα τετοπαθεῖν, οὐτοῦ
αἰμορέν καὶ θεραπείας ήσαν παρέστησεν
ἔδεσεν τὰ μηδὲ ταῦτα, οὐδὲ ἐγένοντο
μήρος οἱ μάρτυς, δισεπιχώρει τετοποιεῖν
διατάσσεις μόνη κρατεῖν οὐδὲ μοιαίσια
μέντος, πονδῶν ἐκνιστος καὶ αφονίας την
των μελέχον, γέδεν πήδον πρέμει κατόπιν
ταιος χειρος, πλεγές καὶ αὐτὸς τῆς στο-
τέρας σιωπῆς τὸν αἵτιαν ἐπειδὴ γῆ
εὔλογός ἡ βασιλεὺς πελεῖσιν οἱ εὐόπεια πε-
θῶνται. Εἰ ἐνθείδε ματέσις, περιστρέψει

εἰς τὸ ἱερὸν, αὐτοθίμασι καὶ θυσίαις φιλογένιμας
ἐπίματὸ δαμόνιον, οὐδὲ τοῦ πολεμοῦ εἰσάγαγεν
ζεύμελεῖν ὁ θεός, αφειφανῶς μὴν ὡδὶ σοκὸν ἐδή-
λεσε, μηδένα δέ χρηστομάδεν διὰ βασιλεὺαν
τὸν μάρτυρα γείτνιον τῆς Θύης· νεκρῶν δὲ,
ἔφη, ανάπλεων εἴς τὸ χωρίον, καὶ τέτοκω-
λεῖδες περιένεμοι τὸν χρηστόν· πολλῶν ἦκαν
ἄλλων κειμένων ἢν δάφνη νεκρῶν, συμβαλάν
ιβασιλεὺες τὸν μάρτυρα μόνον ἐμποδὼν γί-
νεσθοῖς χρηστοῖς, τεργεστάξεις μετακιν-
θητὸν θύην· σωματόθεοις οἱ χειστανοί,
ἄλλοσαν τὴν θύην Πᾶν τὸν πόλιν ὥστε σά-
δια τεορασσόντες, οὐδὲν ὁ μάρτυρας κείται, δε-
δουσις δέπτες τὸν περοτυροείαν τῷ τόπῳ.
Φασὶ ἡ τότε ἀνθρακες καὶ γυναικας, Εὐέγενοι
παρθένες, γέρεντες τε Καῖσαροι οἱ τὸν Βεργίν
ἄλλον, προσκεκλεμμένοις αλλήλοις, προ-
πάτοις τὴν τῇ ὡδῇ σένιδον ιδεώτας οὐτικοφίσον-
τας τὸ δέ αἷλοθες, ιστοῖς ἔντοντας καὶ περοτυροείας
περιθύριας, τῷ μὴ τὸν αὐτὸν γνώμην ἔχειν
αὐτοῖς τὸν κερδεῖντα φειτὸν θεῖον· ἔξηρχον ἡ
ἡρμηνεία τοῖς αἵλοις, οἱ τέττας αἰκενεῖ-
ναι καὶ ξωκεπίχειτο πλῆθος· οὐ συμφωνία· καὶ
ταῦτα τὴν ρῆσιν ἐπῆδεν· οὐχ αὐθηταν πάντας
περοτυροείας τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώ-
μφοι τοῖς εἰδώλοις.

Κεφ. xi.

Επιχρήστες διατελεομόντες, ταύτης, πολλάς τοὺς χριστιανούς
εἶδεν εἰς λαθούν τὸν διοικητὴν· καὶ τοῦ πρ
εμπιθετοῦ πετόντες, τὸ διάφυτον κανόνα προστε-
τάσσοντες.

ΕΚ τέττας ἡ κυνθεὶς περοτυροείας ὁ βασι-
λεὺς αἰς οὐρισμένος, πιμαρεῖδες σὲν
χριστιανὸς εἶδεν εἰλιθυοτο· Σαλαστίνος ὁ ὁ τὸν
πταρχον ἔξεσίαν Πτίλετραμιμόνος, καί πέ-
ιλλος πταρχων, σοκὸν ἐπηνεστεν τὸν βαλνύ·
αἰλιθεύειν ὁ μὴ ἔχων, τὸ βασιλέως οὐτι-
καρυαίεις ἔργον ἔγειρε· καὶ τὴν οὐσερειαν πολ-
λοὺς σωματίους τοῦ θεοῦ χριστιανῶν, καὶ
δειπνίσεις ἐποίησεν· ἑνα δέ την νεανίαν πορ-
τειποσαγαγάν, Σεόδωρος δ' ὄνομα αὐτῷ, πὸ
βασιληρίων ξύλῳ περοτυροείαν ὁ δέ, Πᾶν
πολὺ τοῖς οὖντι πληθόμινος, οὐχ ἡπιθη-
τὸν βασανῶν, οὐδὲ τὸν ὑπαρχον ἐπιπέρποτεν.

Quomodo Julianus ob hanc translationem
multos Christianorū graviter exagitavit
& de sancto Theodoro confessore utq; Apol-
linis Daphnei templum igne cælitus
lapsō conflagravit.

Hanc ob causam Imperator indi-
gnatione commotus, quasi contu-
melia affectus fuisse, Christianos suppli-
ciosis afficere decreverat. Verum Salu-
stius qui praefecturam gerebat Prætorii,
licet Gentilis, consilium tamen Impera-
ris non probavit. Cum autem refragari
non posset, preceptum Imperatoris ex-
ecutioni mandavit: & postridie multos
Christianorum comprehensos in vincula
conjecit. Ac primum omnium adole-
scētēt quendam, cui nomen erat
Theodorus, productum in medium
ecclœ applicuit. Qui tametsi unguis
fætreis diu laceratus, nec tormentis
succubuit, nec Præfecto supplicavit.

Kkk ij